

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Co/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 1018200245
Dátum vydania rozhodnutia: 13.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1018200245.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky A. X., bývajúcej v I., Q.. XX. W. Č.. XX, zastúpenej JUDr. Denisou Jánošíkovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Klincová ul. č. 35, v konaní o uznanie cudzieho rozhodnutia o rozvode manželstva s A. X., bývajúcim v M., XXX T. B. R., S. Š. W., zastúpeným JUDr. Michalom Kratochvílom, bývajúcim v Z., Q.. X. A. Č.. XX/XX, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1 Cudz 18/2018, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 26. marca 2019 č. k. 1 Cudz 18/2018-40, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 26. marca 2019, č. k. 1 Cudz 18/2018-40 vo výroku o zastavení konania p o t v r d z u j e.

Odvolanie proti výroku o vrátení súdneho poplatku o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením z 26. marca 2019, č. k. 1 Cudz 18/2018-40 zastavil konanie, ktorým navrhovateľka žiadala uznanie cudzieho rozhodnutia Vrchného súdu Fulton, Georgia, Spojené štáty americké, č. D-75491 z 23. augusta 1990, ktorým bolo manželstvo navrhovateľky a jej manžela rozvedené; vrátil navrhovateľke súdny poplatok a rozhodol tiež o náhrade trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na § 64, § 68c ods. 1, 2 a 3 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (ďalej len „ZMPSP“) a skonštatoval, že podanie navrhovateľky neobsahovalo náležitosti požadované ZMPSP, aj napriek tomu, že krajský súd upovedomil právnu zástupkyňu navrhovateľky o nedostatku podania a vyzval ju na doplnenie čestného vyhlásenia, že o rozvode manželstva alebo o uznaní cudzieho rozhodnutia o rozvode nevydal slovenský súd právoplatné rozhodnutie, a tiež o doplnenie apostilly k cudziemu rozhodnutiu. Po uplynutí takmer desiatich mesiacov súd opätovne navrhovateľku vyzval, aby návrh doplnila o úradne osvedčenú kópiu rozhodnutia opatrenú apostillou s úradným prekladom. Navrhovateľka opakovane žiadala o predĺženie lehoty na zabezpečenie apostilly. Ani po uplynutí troch mesiacov po opätovnej

výzve navrhovateľka náležitosti návrhu nedoplnila, preto súd konanie zastavil podľa § 68c ods. 3 ZMPSP, pričom zároveň skonštatoval, že také rozhodnutie nemá účinky rei iudicatae a navrhovateľka môže svoj návrh riadne doplnený podať znovu. Súd jej vrátil krátený súdny poplatok za návrh a nepriznanie náhrady trov konania odôvodnil osobitosťou konania v zmysle § 68 ods. 3 ZMPSP.

2. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie navrhovateľka (ďalej aj „odvolateľka“), ktorá žiadala rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na nové rozhodnutie. Namietala, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené v zmysle § 365 ods. 1 písm. g/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pričom argumentovala náročnosťou procesu zaobstarania apostilly v Georgii v USA a že nedokázala ovplyvniť rýchlosť jej doručenia. Zároveň namietala aj vrátenie kráteného súdneho poplatku, ktoré rozhodnutie nepovažuje za hospodárne a uviedla, že zabezpečovanie apostilly je samo osebe nákladným procesom (poštovné do USA, poplatok za vyhotovenie certifikovanej kópie rozhodnutia a vyznačenia apostilly). Zastavenie konania a vrátenie kráteného poplatku považuje za postup súdu so sankčným charakterom, keďže jej súd odporúča podať si po zabezpečení apostilly nový návrh a zaplatiť ďalší poplatok, čím sa konanie predraží o krátenú sumu vráteného poplatku. Navrhovateľka namietala postup súdu z dôvodu, že vykonala všetky kroky potrebné pre zabezpečenie apostilly na cudzom rozhodnutí v zmysle § 68c ods. 2 písm. b/ ZMPSP a postup navrhovaný súdom, podať si nový návrh, považuje za neodôvodnené predrazenie konania, pričom k zastaveniu konania nedošlo z dôvodov na jej strane, ale z dôvodov súvisiacich s dĺžkou procesu pri zabezpečovaní apostilly.

3. Bývalý manžel navrhovateľky vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozhodnutie krajského súdu potvrdiť a odvolanie odmietnuť, nakoľko navrhovateľka neunesla dôkazné bremeno svojho návrhu, dobu rok a pol, ktorú po podaní návrhu mala k dispozícii považoval za dostatočnú na zabezpečenie súdom požadovaných náležitostí a rozhodnutie súdu za súladné so zásadou hospodárnosti a rýchlosti konania, opačný postup by bol v rozpore s týmito zásadami. Poukázal na ustanovenie § 365 CSP a mal za to, že navrhovateľka neuviedla žiaden zákonný dôvod na odvolanie a jej postup považuje za účelový s cieľom oddialiť konanie.

4. Dva mesiace po podaní odvolania navrhovateľka doložila elektronicky zaručenou konverziou krajskému súdu osvedčenú kópiu apostilly a niekoľko dní na to aj jej úradný preklad. Krajský súd zaslal uvedené na vyjadrenie protistrane, ktorá vo svojom vyjadrení však nepovažovala navrhovateľkou predloženú listinu za použiteľnú v zmysle právnych predpisov Slovenskej republiky z dôvodu, že fyzická osoba na apostille nie je identifikovateľná, keďže je potrebné, aby bola označená menom a priezviskom, adresou a dátumom narodenia alebo iným identifikátorom a považovala ju preto za nedostatočnú a predloženú oneskorene.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací preskúmal odvolanie, ktoré bolo podané v lehote, oprávnenou osobou, v rozsahu vymedzenom v odvolaní (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je čiastočne prípustné (§ 357 písm. a/ CSP), avšak nie je dôvodné, preto rozhodnutie krajského súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP v prípustnej časti ako vecne správne potvrdil.

6. Náležitosti návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia upravuje § 68c ZMPSP, v zmysle ktorého (1) z návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Návrh musí obsahovať označenie cudzieho rozhodnutia, názov orgánu, ktorý ho vydal, dátum právoplatnosti cudzieho rozhodnutia alebo údaj o jeho vykonateľnosti a zoznam listín, ktoré sa k návrhu pripájajú. Návrh treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník konania dostal jeden rovnopis. (2) Navrhovateľ je povinný k návrhu pripojiť a) originál alebo úradne osvedčenú kópiu cudzieho rozhodnutia v plnom znení, b) potvrdenie príslušného cudzieho orgánu o právoplatnosti alebo vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia alebo o tom, že rozhodnutie už nemožno napadnúť riadnym opravným prostriedkom, c) listinné dôkazy o tom, že nie je daná prekážka uznania uvedená v § 64 písm. d/, alebo vyhlásenie druhého účastníka, že na jej skúmaní netrvá, d) úradne osvedčené preklady pripojených listín do slovenského jazyka. (3) Súd vyzve navrhovateľa, aby neúplný návrh v určenej lehote nie kratšej ako 15 dní doplnil. Ak sa napriek výzve súdu návrh neopraví alebo nedoplní a pre tento nedostatok nemožno v konaní pokračovať, súd konanie zastaví. O tomto následku musí byť navrhovateľ

poučený.

7. Po preskúmaní vecí v rozsahu odvolacích námietok navrhovateľky (§ 379 a § 380 CSP), bolo z obsahu spisu zistené, že navrhovateľka pripojila k svojmu návrhu, podanému na krajskom súde dňa 19. februára 2018, potvrdenie o úhrade súdneho poplatku, splnomocnenie pre advokátku, úradne overenú kópiu sobášneho listu, úradne overenú kópiu svojho rodného listu, potvrdenie Okresného úradu Bratislava o štátnom občianstve navrhovateľky a overenú kópiu úradného prekladu rozsudku o rozvode manželstva. Elektronickou výzvou odoslanou zástupkyňi navrhovateľky dňa 13. marca 2018, vyzval vyšší súdny úradník navrhovateľku na doloženie čestného vyhlásenia, že o rozvode manželstva alebo o uznaní cudzieho rozhodnutia o rozvode nevydal slovenský súd právoplatné rozhodnutie, resp. o doloženie takého rozhodnutia, následne (druhým e-mailom v ten istý deň) aj o doloženie rozhodnutia spolu s osvedčením tzv. apostillou a tiež o oznámenie aktuálnej adresy bydliska protistrany, ktorá z návrhu nevyplýva. Zástupkyňa navrhovateľky vzala výzvy elektronickou odpoveďou adresovanou úradníkovi na vedomie a doložila notárom overené naskenované čestné prehlásenie, že slovenský súd nevydal právoplatné rozhodnutie v tejto veci. Dňa 26. novembra 2018 žiadal bývalý manžel navrhovateľky prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu súd o odstránenie prierahov v konaní a upovedomil súd o konaní o rozvod manželstva, ktorý sa vedie na Okresnom súde Bratislava I od 2. augusta 2017 pod sp. zn. 11 Pc/4/2017, ktoré konanie bolo prerušené a postúpené na krajský súd z dôvodu vedenia konania o uznaní cudzieho rozhodnutia. Zástupca bývalého manžela spochybnil prílohy návrhu, keďže mal za to, že z priloženého nie je možné identifikovať účastníkov konania a žiadal súd o zamietnutie návrhu, aby mohlo konanie o rozvod ďalej pokračovať. Nasledujúcou písomnou výzvou súdu (č. I. 24), doručенou zástupkyňi navrhovateľky dňa 10. decembra 2018, bola navrhovateľka vyzvaná, aby doplnila k návrhu rozhodnutie opatrené apostillou v zmysle Dohovoru o zrušení požiadavky vyššieho overenia zahraničných listín (ozn. č. 213/2002 Z. z.), a to v lehote 15 dní od doručenia výzvy a zároveň bola poučená v zmysle § 68c ods. 3 ZMPSP, v prípade, že návrh nedoplní, o možnosti zastavenia konania. Žiadosťou zo dňa 19. decembra 2018 žiadala navrhovateľka o poskytnutie dodatočnej lehoty 60 dní na doplnenie návrhu z dôvodu, že sa čaká na doručenie rozhodnutia s apostillou z Vrchného súdu Fulton, Georgia, Spojené štáty americké. Po nasledujúcej urgencii zástupcu bývalého manžela navrhovateľky súd konanie dňa 26. marca 2019 zastavil. Úradný preklad rozhodnutia opatreného apostillou bol doručený súdu až 9. júla 2019, teda po takmer roku a piatich mesiacoch od podania návrhu.

8. Nakoľko z obsahu spisu vyplýva, že súd v dodatočnej výzve správne vyzval navrhovateľku v určenej lehote, už aj s poučením o následku nedoplnenia návrhu, možno konštatovať správnosť vyvodenia takého dôsledku z nedoplnenia návrhu, akým bolo zastavenie konania. V uvedenej súvislosti je potrebné uviesť, že odvolacia námietka navrhovateľky v zmysle § 365 ods. 1 písm. g/ CSP, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, ktorú námietku odôvodnila argumentom, že nedokáže ovplyvniť rýchlosť doručovania rozhodnutia postupom ňou v odvolaní opísaným medzi americkými inštitúciami, je nepostačujúci. Uvedený odvolací dôvod reflektuje zmeny v procesných predpisoch a bol doplnený ako reakcia na vznik nových inštitútov - prostriedky procesného útoku a procesnej obrany (§ 149 a nasl. CSP) v koncepcii zisťovania skutkového stavu vecí a vyhodnocovania dôkazov. Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, prípadne nimi má byť preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Práve v poslednej z týchto situácií poskytuje procesný predpis možnosť obhájiť svoj postoj k veci v opravnom prostriedku práve dodatočným doložením dôkazu, ktorý doposiaľ bez vlastnej viny predložiť nemohol. Tu je však potrebné neustále dbať na princíp spravodlivosti súdneho konania a pripustiť len novoty, ktoré sú novotami bez zavinenia účastníka. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie však možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania v zmysle § 365 ods. 3 CSP. Ak by sa teda aj prihliadlo na okolnosť, že navrhovateľka z vlastnej viny nemohla rozhodnutie s tzv. apostillou včas predložiť s poukazom na postup amerických inštitúcií, lehota na podanie odvolania a jeho doplnenie dôkazmi, či

novotami, uplynula 20. apríla 2019, resp. keďže tento deň pripadol na sobotu, najbližší nasledujúci pracovný deň, kedy úkon mohla vykonať, bol pondelok 22. apríla 2019. Úradne osvedčený preklad rozhodnutia opatreného osvedčením v zmysle nariadenia však doručila súdu až 9. júla 2019. Na také podanie preto už ani v zmysle ňou uplatneného odvolacieho dôvodu nemožno prihliadať a je potrebné rešpektovať zákon (ZMPSP), ktorý sankcionuje nesplnenie náležitostí návrhu zastavením konania.

9. Súd prvej inštancie správne rozhodol, keď zastavil konanie v zmysle § 68c ods. 3 ZMPSP (po tom, čo navrhovateľku riadne o následkoch nesplnenia výzvy v určenej lehote poučil), preto najvyšší súd ako súd odvolací, odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil konštatujúc, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia správne uviedol, že rozhodnutie, ktorým konanie zastavil, netvorí prekážku právoplatne rozsúdenej veci, preto navrhovateľka „môže riadne doplnený a doložený návrh podať znovu“.

10. Odvolanie navrhovateľky proti výroku napadnutého uznesenia o vrátení súdneho poplatku po zákonom krátení v zmysle § 11 ods. 4 prvej vety zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“) o minimálnu čiastku 6,70 € neobstojí, a to ani po jej argumentoch o hospodárnosti konania, keďže jednak podala na súd neúplný návrh, čím sama iniciovala nedostatočné konanie, a jednak zavinila jeho zastavenie pre nedoplnenie návrhu. Vo vzťahu k hospodárnosti možno potom polemizovať, či je vôbec hospodárne držanie konania v pasívnom stave, v ktorom navrhovateľka, i keď možno nie z vlastnej viny nedokáže predložiť všetky zákonom požadované náležitosti. Nakoľko však argument hospodárnosti konania ako odvolací dôvod nesúvisí so zákonnou povinnosťou súdu vrátiť súdny poplatok účastníčke pri zastavení konania v zmysle § 11 ods. 3 ZSP, odvolanie navrhovateľky ani v tejto časti neobstojí. Bez ohľadu však na to, je potrebné vo vzťahu k tomuto napadnutému výroku krajského súdu len skonštatovať, že nepatrí medzi taxatívne uvedené uznesenia, proti ktorým je prípustné odvolanie (§ 357 CSP), a preto odvolanie žalobkyne v tejto časti ako neprípustné odmietol v zmysle § 386 písm. c/ CSP.

11. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že účastníkom nárok na náhradu trov konania nepriznal.

12. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.